

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

LIBRA

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
КАФЕДРИ ІСТОРІЇ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ
ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ**

Випуск II

Одеса 2012

УДК 94(100) «01/17» (08)
ББК 63.3(0)3/51

Libra: Збірка наукових праць кафедри історії стародавнього світу та середніх віків / Під ред. І.В. Немченко. – Вип. II. - Одеса, 2012. – 138 с.

У другому випуску збірки «Libra» представлено матеріали міжнародного круглого столу, присвяченого 100-річчю з дня народження Ірини Володимирівни Зав'ялової, який відбувся на історичному факультеті ОНУ імені І.І. Мечникова 25 листопада 2011 р.

Збірка містить публікації ad memoriaм Римми Дмитрівни Бондар (1937 - 2011), доцента кафедри історії стародавнього світу та середніх віків.

У статтях співробітників та випускників кафедри висвітлено актуальні проблеми історії Візантії XI – XII ст., під новим кутом зору розглянуто наукову спадщину П.М. Біцилли.

Збірку підготовлено в межах наукової теми «Цивілізація Європи: історична еволюція доби античності, середніх віків та раннього модерного часу» (№ держреєстрації - 0106U012138)

Редактор

І.В. Немченко

Технічний редактор

О.М. Луговий

Рецензенти:

Сорочан Сергій Борисович, д.і.н., професор, завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені Каразіна

Хмарський Вадим Михайлович, д.і.н., професор, завідувач кафедри історії України Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Рекомендовано до друку Вченою радою історичного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
13 листопада 2012 р., протокол №4.

ISBN 978-966-96181-10-8

© Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків ОНУ імені І.І. Мечникова

*В.В. Багацкий,
выпускник истфака 1974 г.*

НЕЗАБВЕННАЯ ИРИНА ВЛАДИМИРОВНА

...Невозможно было себе представить неакадемическую ситуацию на факультете в присутствии И.В. Завьяловой, более того, – на лекции или семинаре, – настолько ответственно она относилась к учебному процессу. И тем не менее, такая ситуация возникала, но только по инициативе самой Ирины Владимировны. Да и кто еще, кроме нее, мог себе это позволить? Даже заведующий кафедрой истории древнего мира и средних веков профессор П.О. Карышковский предпочитал не говорить лишнего при И.В., чтобы не нарваться на едкое замечание в ответ. Ирина Владимировна могла вдруг разразиться филиппикой по чьему-либо адресу или отпустить очередную колкость. На это она была большой мастерицей. И.В., всегда подтянутая, аккуратная, сдержанная в манерах и выражениях, могла внезапно обратиться к какой-нибудь из студенток: «А почему это у вас такой сексуальный вид?». Замечу в скобках, что разговор происходил во времена, когда о сексе девушки думали только заливаясь горячим румянцем и оглядываясь, – не услышал ли кто их «стыдные мысли».

А то и покруче замечание могла сделать эта женщина очередной жертве своей наблюдательности: «Вот если бы вы не обжимались на задней парте с мальчиками во время занятий, то смогли бы получить у меня на экзамене «отлично!»». Одна из «жертв» спустя годы рассказала мне эту историю, с гордостью подчеркнув, что «сама» Завьялова милостиво обратила внимание на провинившуюся.

Да, в ситуации удава и кролика при встрече с Ириной Владимировной мог оказаться кто угодно из студентов. Особенно она не любила всевозможных активистов и общественных деятелей, а также именных стипендиатов. Обращаясь к такому студенту, который в свое оправдание, почему не готов к занятиям, нес очередную чушь, И.В. строго изрекала, нацелив на разгильдяя перст указующий: «Вместо того чтобы отираться в деканате, вы бы больше времени проводили в библиотеке!».

И.В. настолько любила свой предмет и читаемый ею курс, что не уставала повторять: «А вы знаете, что такое средние века? Это потрясающее время в истории человечества!».